

شماره پرونده:		امتحان پایان سال - خرداد ۱۳۸۵		مرکز مدیریت حوزه علمیه قم معاونت آموزش مدیریت امتحانات	
پایه: ۳		موضوع: بلاغت		نام خانوادگی:	
تاریخ: ۸۶/۰۳/۲۰		ساعت: ۷ صبح		نام پدر:	
نتیجه		به عدد		ش. شناسنامه:	
بازبینی		به حروف		صادره:	
				مدرسه محل تحصیل:	
				شهرستان:	
نام کتاب: مختصر المعانی، از اول علم بیان تا اول الموازنة					

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه، به سؤال آخر نمره داده نمی شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

چهار گزینه ای

- عبارت «فهو يطبع الاسجاع بجواهر لفظه، ويقرح الاسماع بزواجر وعظه» مثال برای سجع است.
☐ ا. مطزف ☐ ب. متوازی ☐ ج. مُرّض ☐ د. تشطیر
- «مشبه به» در آیه شریفه «واضرب لهم مَثَلَ الحیة الدنیا کماء أنزلناه» است.
☐ ا. الحیة الدنیا ☐ ب. مثل الحیة الدنیا ... ☐ ج. ماء ☐ د. النبات الحاصل من الماء ...
- عبارت «قد یضمّر التشبیہ فی النفس فلا یصرّح بشیء من أركانہ سوی المشبّه» تعریف استعاره است.
☐ ا. بالکنایه ☐ ب. تخیلیه ☐ ج. تحقیقیه ☐ د. تصریحیه
- در مورد استعاره مطلقه و مجردّه و مرشحه کدام گزینه درست است؟
☐ ا. مرشحه ابلغ است ☐ ب. مجردّه ابلغ است ☐ ج. مطلقه ابلغ است ☐ د. مساوی هستند

تشریحی

- در آیه شریفه «فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلاً وَلْيَبْكُوا كَثِيراً» صنعت مقابله (از اقسام طباق) را توضیح دهید.
.....
.....
.....
.....
.....
- علاقه مجاز را در مثال های زیر بنویسید.
 ۶۴-۵
☐ ا. استعمال العين فی الریبة:
☐ ب. استعمال الأصابع فی الأنامل:
☐ ج. رعینا الغیث:
☐ د. أمطرت السماء نباتاً:
.....
.....
- در تشبیه مقلوب غرض از تشبیه، عائد به مشبه است یا مشبه به؟ چرا؟ آن را در مثال «وبدا الصبّاح كأنَّ غُرَّتَه / وجهُ الخلیفه حین یتمدح» توضیح دهید.
.....
.....
.....
.....

❖ «[من أقسام حسن التعليل:] الصفة ثابتة قصد بيان علتها ويظهر لها علة غير المذكورة كقوله: ما به قتلُ أعدائه ولكن / يَنْقُي إخلافَ ما ترجو الذئابُ».

۴. عبارت فوق را در قالب مثال ذکر شده توضیح دهید.

۵. «تشبيه تمثيل» را تعریف کرده، آن را در تشبیه «مثل اليهود بمثل الحمار» تطبیق نمایید.

۶. تعریف دو صنعت معنوی «التفريق» و «الجمع» را نوشته، ذکر کنید آیه شریفه «المال والبنون زينة الحياة الدنيا» مثال برای کدام است؟

۷. با توجه به بیت «إن يقتلوك ... / بعثي بن الحارث بن شهاب» صنعت «اطراد» را تعریف کنید.

❖ «عُلِمَ من وجوب اشتراك الطرفين في وجه التشبيه فساد جعله في قول القائل: "النحو في الكلام كالملح في الطعام" كونَ القليل مصلحاً والكثير مفسداً لأنَّ المشبه لا يشترك في هذا المعنى بل وجه الشبه هو الصلاح بإعمالهما والفساد بإهمالهما».

۸. دو وجه شبه مذکور در عبارت را بیان کرده، ذکر کنید چرا اولی فاسد ولی دومی صحیح است؟

❖ «قال السكاكي: الكناية تتفاوت الى تعريض وتلويح ... والمناسب للعرضية التعريض ولغيرها إن كثرت الوسائط التلويح».

۹. با توجه به عبارت فوق، فرق بین تعريض و تلويح را بیان کنید.